

# **Projekt ustawy o ochronie ludności oraz o stanie klęski żywiołowej**

**Numer projektu:** UD432

**Rodzaj dokumentu:** Projekty ustaw

**Typ dokumentu:** D – pozostałe projekty

## **Informacje o przyczynach i potrzebie wprowadzenia rozwiązań planowanych w projekcie:**

Projekt wprowadza do porządku prawnego pojęcia dotychczas funkcjonujące wyłącznie w środowisku międzynarodowym i przestrzeni akademickiej, takie jak „ochrona ludności”. Ponadto wprowadza liczne rozwiązania szczegółowe usprawniające dotychczasowe działanie podmiotów odpowiedzialnych za zarządzanie kryzysowe. Do najistotniejszych zaliczyć należy skupienie się na fazach zarządzania kryzysowego – reagowania i odbudowy, przez usprawnienie procesu przepływu informacji pomiędzy organami administracji publicznej, a także przekonstruowanie modelu finansowania w sposób umożliwiający efektywne udzielanie pomocy finansowej osobom poszkodowanym oraz odbudowę zniszczonej lub uszkodzonej infrastruktury, a także bardziej racjonalne wykorzystanie zasobów ludzkich przeszkolonych w dziedzinie ratownictwa.

Niniejsza ustawa przełamuje wieloletni impas w obszarze ochrony ludności, obrony cywilnej, zarządzania kryzysowego i krajowego systemu ratowniczego umożliwiając dalszą integrację przepisów unijnych i międzynarodowych z krajowymi. Ponadto ustawa zawiera szereg nowych rozwiązań i narzędzi umożliwiających skuteczne zarządzanie wszystkimi dostępnymi zasobami na rzecz ochrony ludności w Polsce zarówno w czasie pokoju, stanów nadzwyczajnych, jak i wojny.

## **Istota rozwiązań ujętych w projekcie:**

Rozwiązania opisane w projekcie ustawy mają za zadanie wzmocnienie roli organów administracji publicznej celem zwiększenia efektywności działań na rzecz ochrony ludności. Dzięki projektowanej ustawie wzmocniona zostanie rola Prezesa Rady Ministrów, ministra właściwego do spraw wewnętrznych oraz wojewodów, nie tylko w odniesieniu do sfery zarządzania kryzysowego w sytuacji niecierpiącej zwłoki, lecz także ochrony ludności i obrony cywilnej. Doprecyzowana zostanie również rola i zakres zadań pozostałych organów ochrony ludności, zarówno szczebla centralnego, jak i na poziomie powiatów i gmin. Ustawa zakłada także ograniczenie do niezbędnego minimum liczby dokumentów planistycznych, stanowiących częstokroć powielenie zapisów wynikających z innych aktów prawnych, które znalazły już odzwierciedlenie w odrębnych planach.

W ustawie zaproponowano ponadto rozwiązania usprawniające funkcjonowanie państwa w sytuacjach nadzwyczajnego zagrożenia. Zakłada się wzmocnienie roli i zwiększenie odpowiedzialności ministra właściwego do spraw wewnętrznych, który w przypadkach niecierpiących zwłoki przejmuje odpowiedzialność za ochronę ludności na terytorium RP. Obecnie minister właściwy do spraw wewnętrznych sprawuje zarządzanie kryzysowe w sytuacjach niecierpiących zwłoki, a jego zadania są rozproszone w kilku aktach prawnych bez określonych narzędzi, które pozwalałyby mu skutecznie je realizować.

Projekt zakłada również przejęcie przez Ministra SWiA nadzoru nad organizacją i funkcjonowaniem Krajowego Systemu Ostrzegania i Alarmowania.

Dotychczas rolę tę pełnił Szef Obrony Cywilnej Kraju. Ponadto projekt regulacji zakłada przyznanie Ministrowi SWiA szeregu narzędzi zarówno prawnych, organizacyjnych jak i finansowych, w tym również zadań kontrolnych wobec innych organów administracji rządowej i samorządowej

Ustawa kompleksowo odnosi się również do kwestii zapewnienia środków finansowych na szeroko pojęte działania w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej. Planuje się każdego roku na ten cel przeznaczać kwotę nie niższą niż 0,1 % Produktu Krajowego Brutto ustaloną w oparciu o wartość określaną w obwieszczeniu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego wydawanym na podstawie art. 5 ustawy z dnia 26 października 2000 r. o sposobie obliczania wartości rocznego produktu krajowego brutto, według stanu na dzień 31 sierpnia.

Na potrzeby realizacji zadań określonych w ustawie powstanie Fundusz Ochrony Ludności, który będzie się składał z funduszu centralnego, którego dysponentem będzie minister właściwy do spraw wewnętrznych oraz z funduszy wojewódzkich, których dysponentami będą poszczególni wojewodowie.

Utworzenie Funduszu pozwoli nie tylko na zapewnienie finansowania zadań z zakresu ochrony ludności na oczekiwanym poziomie, ale, co równie ważne, na usprawnienie i skrócenie czasu dostarczenia niezbędnej pomocy poszkodowanym w wyniku działań sił natury – z uwagi na fakt, że to nie minister właściwy do spraw wewnętrznych i do spraw administracji publicznej będzie realizował zadania z zakresu pomocy osobom poszkodowanym, tak jak to ma miejsce obecnie, lecz będą one realizowane na poziomie województwa w ramach funduszy wojewódzkich. Poszkodowana rodzina o jednorazowy zasiłek doraźny (do 10 tys. zł) w celu zaspokojenia niezbędnych potrzeb bytowych będzie wnioskowała do wójta (burmistrza, prezydenta miasta), natomiast o zasiłek do 300 tys. zł na remont, odbudowę budynku albo lokalu mieszkalnego do wojewody.

Minister właściwy do spraw wewnętrznych będzie dysponował środkami na realizację zadań w przedmiotowym zakresie, które uruchamiane byłyby w sytuacji wykraczającej poza możliwości finansowe poszczególnych wojewodów. Regulacja zakłada również, że zadania będą mogły być

realizowane we wszystkich fazach zarządzania kryzysowego, co pozwoli na rozwianie wątpliwości interpretacyjnych w zakresie zasadności wydatkowania środków (niejednokrotnie zakłada się, że środki mogą być wydatkowane wyłącznie na fazę reagowania).

Jednocześnie regulacja przewiduje udział jednostek samorządu terytorialnego w finansowaniu zadań własnych w obszarze ochrony ludności i obrony cywilnej, w tym planowanie potrzeb w zakresie środków finansowych niezbędnych do realizacji niniejszych przedsięwzięć, w uchwalanym budżecie gminy, powiatu i samorządu województwa, w kwocie nie mniejszej niż 0,5% wydatków budżetu jednostki samorządu terytorialnego, pomniejszonych o wydatki inwestycyjne, wydatki na wynagrodzenia i pochodne oraz wydatki na obsługę długu. Niniejsza regulacja zapewni możliwość finansowania działań we wszystkich 4 fazach zarządzania kryzysowego oraz zapewnienie niezbędnego potencjału.

Organ odpowiedzialny za opracowanie projektu: MSWiA

Osoba odpowiedzialna za opracowanie projektu: Maciej Wąsik Sekretarz Stanu

Organ odpowiedzialny za przedłożenie projektu RM: MSWiA

Planowany termin przyjęcia projektu przez RM: III kwartał 2022 r.